RÖVID KÖZLEMÉNYEK

KIRÁLYDINNYE (*TRIBULUS TERRESTRIS*) HORTOBÁGY-HALASTÓ VASÚT-ÁLLOMÁSON. 2012. 09. 21.-én 25 tőből álló állományát lehetett látni az említett állomás előtti területen, szorosan az épület előtti lebetonozott járdaszegély repedéseiben. Ezt a növényt protodioscin hatóanyagával, mint gyógynövényt tartják számon, mivel a reproduktív szövetekre, illetve szervekre energetizáló hatású. Debrecenben a jelenlegi bolhapiac előtti területen, amit zsibogónak hívnak, többszáz tőből álló állománya tenyészik. A vasúti pályák mentén, mint azt Miskolcon is meg lehet figyelni, gyepszerűen a vasúti pálya területén tömegesen látható, terjedőben levő növény.
(*Szerkesztői megjegyzés*: Eredetileg főleg a bázikus homokpusztagyepeknek volt a növénye! – Papp L.)

Szabó Sándor

ZÖLD RABLÓ (*ODONATA: CHALCOLESTES VIRIDIS*) ELŐFORDULÁSA A HAJDÚHÁTON. Újfehértó településtől Ny-ra, hullámos löszhátak agrárterületén fotóztam e szitakötőfaj példányát, magas-gyomos ugaron, 2013. július 4-én. Mintegy negyed hektáros halastó, valamint egy igen csekély vizű belvízlevezető csatorna az észlelőponttól körülbelül 1,5 ill. 1,0 km-re esik. Az *Agrionidae* (Légivadászok) család 10 nemzetségének 18 hazai faja között a szakirodalom ezt ritkának jelzi és a területen több, gyakorinak számító faj is megfigyelhető. A meghatározásban nyújtott segítségéért ezúton mondok köszönetet Szabó Sándornak.

Endes Mihály

ADATOK A SISAKOS SÁSKA (*ACRIDA HUNGARICA*) ELTERJEDÉSÉHEZ ÉS ÖKOLÓGIÁJÁHOZ. E védett és Vörös Könyves faj hazai irodalmából megtudhatjuk, hogy pontomediterrán-turkesztáni, melegkedvelő rovar. A Pannon-régió areáljának a legészaknyugatibb része. Magas hőigénye miatt elsősorban homokvidékek, homokos lösztерületek, a crisicumi szikesek és a dunántúli hegylábi dolomittörmelék-lejtők egyes részleteinek lakója. A múlt század ’40-es, ’50-es éveikben állományai növekedtek, majd ezt követően addigi élőhelyeinek egy részéről csaknem teljesen eltűnt. A Hortobágyon a ’70-’80-as években is főleg a nyugati peremterületeken (Egyek–Telekháza) volt található és szórványosabbá vált a kiskunsági, valamint nyírségi homokvidékeken is. Kutatásaink során azután legutóbbi években a Tiszántúl egyes részein szem elé került, és egyúttal meglepetésekkel is szolgált. Első adatunk Derecske környékéről származik, ahol degradált löszpuszta-foltokon 2009 október elején kisebb (6-7 fős) populációját találtuk, zömmel drapp, vagy világosszürke példányokat (Calandrella, 2010., XIII.: 204-205.). A következő helyszínt a Dél-Hajdúság északkeleti széle jelentette 2013. szeptember 5-én. Itt többhektáros szolonyec szikes puszta kisebb-nagyobb és dúsabb növényzetű löszgyep foltjain száz feletti, döntő többségében fűzöld színű, zömmel adult példányt figyeltünk meg. Ettől DK-re, Tépe alatt vízjárta, de hónapok óta száraz, szódás szoloncsák szikfok kb. 2 hektáros (művelt csernozjom löszhátat kísérő) sávjában észleltünk minimálisan 50-60 sisakos sáskát 2013. szeptember 7-én. A tárgyalt három terület egymástól mindössze 6-11-19 km-re esik, s egyértelműen megállapítható, hogy mindegyik talaja, valamint vegetációja a Dél-Hajdúságra